

A VASFÜGGÖNY KÉT OLDALÁN

Személyes élmények a közelmúltból

A modul szerzője: Török Ildikó

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

12. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Csinibaba – munka és szórakozás a szocializmusban					
A	Az osztály közösen megnézi a <i>Csinibaba</i> című film egyik részletét. A filmrészlet megtekintése közben jegyzeteket készítenek a D1 feladatlap segítségével. Ezután megbeszélik, hogy mi jellemezte a filmbeli fiatalok munkához és szórakozáshoz való viszonyát. 20 perc	A foglalkozás alaphangulatának megteremtése Képolvasás Asszociációs képesség	Frontális munka – filmnézés, irányított beszélgetés	D1 (Feladatlap)	Film DVD- vagy videólejátszó P1 (Háttér-információk)
I/b A vasfüggöny két oldalán – az önálló gyűjtőmunka előkészítése					
A	A tanulók öt csoportot alkotnak. Minden csoport megkapja a D2 melléklet egyik feladatlírását. Megismerkednek a feladatokkal, és elosztják egymás között a teendőket. A D3 lap segítségével megtervezik a következő két hét önálló munkáját. 15 perc	Az önálló kutatómunka előkészítése Tervezés, döntés Felelősségvállalás Együttműködés	Csoportmunka – ke-rekasztal, közös tervezés	D2 (Feladatlapok) D3 (Tervező lap)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
I/c A tervek bemutatása és korrekciója					
A	A szóvivők röviden ismertetik a csoportjuk feladatát, és azt, hogy miként osztották fel egymás között a munkát. A többiek meghallgatása után minden csoport átgondolja, hogy nem kapott-e olyan szempontot a megbeszélés során, amit még érdemes lenne beépítenie a tervébe. 8 perc	Az elkészített tervek pontosítása Befogadó képesség Önkorrekció	Frontális munka – csoportos szóforgó Csoportmunka – a tervek továbbfejlesztése	A kitöltött tervező lapok	
I/d A retro kiállítás előkészítése					
A	Minden diák megkapja a D4 mellékletet, amely szempontokat tartalmaz az egyéni gyűjtőmunkához. A diákok ötletbörze-szerűen gyorsan reflektálnak a feladatra, sorban mondják, ami a témával kapcsolatban eszükbe jut. 2 perc	Egymás fantáziájának beindítása Kreativitás Önkifejezés	Frontális munka – ötletbörze	D4 (Feladatlap)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a Emlékek a múltból I. – retro kiállítás					
A	Néhány padot a terem egyik fala mellé rendezve, kialakítanak egy kiállítási felületet. (Jó, ha a mögötte lévő falra kerülhetnek majd a csoportok plakátjai és a kinyomtatott fényképek.) A diákok sorra előveszik a magukkal hozott tárgyakat, és egy-két mondatban bemutatják azokat. Mindenki leteszi a maga tárgyát a kiállítási felület egy részén – a később megszólalók pedig igyekeznek úgy elhelyezni a maguk darabjait, hogy a tárgyakból tematikus kiállítási csoportok jöjjenek létre. 10 perc	A vasfüggöny korának tárgyakban való megidézése Egymásra figyelés Önkifejezés Térlátás	Egész csoportos gyakorlat – kiállítás létrehozása „hólabda” módszerrel	A diákok által gyűjtött tárgyak	
II/b Emlékek a múltból II. – csoportbeszámolók					
A	A csoportok felerősítik a plakátjaikat a falra a kiállított tárgyak fölé – olyan módon, hogy közöttük maradjon még hely a diákok által hozott fényképek számára. A szóvivők ezután 3-3 percben ismertetik kutató munkájuk eredményét: bemutatják a plakátjukat, részleteket olvasnak fel az elkészített interjúkból, és ha készítettek prezentációt, azt is levetítik. 15 perc	Az önálló kutatómunka eredményeinek megismerése Odafigyelés másokra Szóbeli kifejezőképesség	Frontális munka – csoportbeszámolók	A csoportok által készített plakátok és prezentációk Ragasztógyurma Laptop, projektor	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/c Emlékek a múltból III. – fotókiállítás					
A	A diákok ezután egy-két szóban bemutatják az általuk hozott fényképet, és felerősítik a falra, annak a plakátnak vagy tárgynak a közelébe, amelyhez leginkább kapcsolódik a kép témája. 10 perc	Személyes emlék kapcsolása a korszakhoz Önkifejezés	Egész csoportos gyakorlat – a kiállítás képekkel való kiegészítése	A diákok által hozott fényképek Ragasztógyurma	
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a Értékelés					
A	A tanulók körbe ülnek, és mindenki valamilyen módon befejezi a következő mondatot: „Számomra ebben a munkában az volt a legérdekesebb, hogy ....” 10 perc	Szóbeli kommunikáció Értékelés Kritikai gondolkodás	Frontális munka – szóforgó		

TANÁRI MELLÉKLET

P1 FILMRÉSZLET – HÁTTÉR-INFORMÁCIÓK

Csinibaba – rendezte: Tímár Péter (1996) 7-14'

Szómagyarázat

VIT = Világ Ifjúsági Találkozó: A világ haladó és demokratikus ifjúsági erőinek négyévente rendezett politikai, kulturális és antiimperialista rendezvénye. Az elsőt 1947-ben Prágában, az legutóbbit 2005-ben Caracas-ban rendezték. Erre a rendezvényre juthattak ki a Ki mit tud? győztesei és a KISZ-tagok is. A VIT-eket szocialista országokban rendezték, a rendszerváltás előtti idők egyetlen „nyugat”-i összejövételére 1962-ben Helsinkiben került sor. Innen szeretnének „lefalcolni” hőseink.

Lefalcol = lelép, megszökik

A filmrészletben Attila, aki a csavargyárban dolgozik, régi barátnőjétől kap levelet Kanadából. Minden vágya, hogy nyugatra juthasson, ám ebben az időben csak nagyon kevesek kaphattak útlevelet, mert aki egyszer kijutott, az nem tért vissza többé. Disszidált.

A csavargyári dolgozók azon vitatkoznak, hogy Finnország a nyugati vagy a „baráti”, azaz keleti tömbhöz tartozik-e. A szombati műszak végeztével a melósok viszik haza a gyár termékeit, szerszámaikat, hiszen ezekkel lehet egy kis „melléket” szerezni: eladják, vagy otthon „fusiznak” (feketén dolgoznak).

Délután az Orczy-kertben egy úr titokzatos tárgyat mutat a lányoknak: bőröndjében bársonyok között hever a ledöntött Sztálin-szobor kisujja... Ezt mutatja meg, és ezért csattan a pofon is.... A nyugati világról alkotott vágyképben összezavarodik a Coca Cola és a kokain, de a lényeg, hogy egy amerikai cigarettásdobozzal lányokat lehetett meghódítani...